

BANAKAKO ENPRESABURUAREN ERRETIRO-KASU JAKIN BATZUETAN KONTSULTA-ALDI BAT EGIN BEHARRARI BURUZKO INFORMAZIO-ZIRKULARRA, ERRETIRO HORREN ONDORIOZ LAN-HARREMANAK AMAITU AURRETIK

- Kontseiluaren 98/59/EE Zuzentaraurako esteka, 1998ko uztailaren 20koa.
- Lotura Europar Batasuneko Justizia Auzitegiak 2024ko uztailaren 11n C-196/23 gaiari buruz emandako epaiarekin.

Europar Batasuneko Justizia Auzitegiak 2024ko uztailaren 11n C-196/23 gaiari buruz emandako epaiaren arabera, Kontseiluaren 98/59/EE Zuzentara, 1998ko uztailaren 20koa, "kaleratze kolektiboari buruzko estatu kideen legediak hurbiltzeari buruzkoa", enpresaburuaren erretiroaren kasuan ere aplikatzen da, Zuzentaraaren 1. artikuluan adierazitako mugak gainditzen dituenean. Zuzentaraaren helburu nagusia da kaleratze kolektiboen aurretik langileen ordezkariari kontsulta egitea eta agintari publiko eskudunari informazioa ematea. Gainera, jurisprudentziak behin eta berriz adierazi duenez, Zuzentara honen zentzuan kaleratze kolektiboa gertatzen da eragindako langileen baimenik gabe lan-kontratuak amaitzen direnean.

Kontseiluaren 98/59/EE Zuzentaraak 10 artikulua baino ez ditu, baina oso trinkoak. Eta, hain zuzen ere, 1. artikuluan hasten da kaleratze kolektibotzat hartzen denaren irizpidea finkatzen, honako hauetan oinarrituta: lanpostu-uzteen kopurua, lantokietako plantillaren bolumena eta lanpostu-uzteak gauzatu diren denbora-epea.

Ondoren, prozedura arautzen du, eta enpresak lan-agintaritzari jakinarazi behar dio enpresako plantilla kargugabetzeko asmoa duela.

Zuzentaraak ez du finkatzen kargugabetzeagatik langileei eman beharreko kalte-ordainaren zenbatekoa, gutxienezkoen zuzentara baina. Legedi nazionalak ezarri beharko dituzte baldintzak, eta Zuzentara baina hobeak izan daitezke, baina ez okerragoak (adibidez, kaleratze kolektibotzat hartu ahal izango dute Zuzentaraak finkatzen duena baino kargu-uzte gutxiago egitea, edo denbora-tarte luzeagoa).

Ñabardura horiek, kalte-ordainaren zenbatekoa barne, estatu bakoitzak finkatu behar ditu. Gainera, zuzentaraak agintzen du estatu kideek ezarri behar dituztela zuzentaraan ezarritako betebeharrak betetzeko beharrezkoak diren administrazio -eta/edo jurisdikzio-prozedurak.

Espanian, ABEEei eta EEEei 1483/2012 ED eta LE 47. eta 51. artikulua aplikatuko zaizkie, eta RED mekanismoari, 608/2023 ED eta 47 bis ET artikulua.

Baina gaur egun enpresaburuaren erretiroei dagokienez, Langileen Estatutuaren 49.1.g artikulua baino ez da aplikatzekoa, erretiroa eta enpresaburuaren heriotza edo baliaiezintasun-egoera parekatzen baititu.

Zuzentaraak EBko estatu kideei zuzendutako egintza soilak diren arren, egintza horiek,

erabateko eraginkortasuna izan dezaten, zuzenbide nazionalera ekarri behar dira; kasu batzuetan, auzitegiek zuzeneko eragina aitortzen diete, partikularren eskubideak babesteko. Europar Batasuneko Justizia Auzitegiaren 2024ko uztailaren 11ko epaiak, C-196/23 gaiari buruzkoak, ezarri du ez direla egoera parekagarriak, erretiroa – enpresaburuaren borondatearen arabera – heriotzarekin edo baliazintasuna, ez baitira pertsonen borondateari lotutako aukerak. Ondorioz, uste du Espainiako legediak, enpresaburuaren erretiroagatiko kargu-uzte kolektiboen kasuan, ez duela betetzen Zuzentarauan xedatutakoa.

Epaiak adierazten du erretiroa hartzen duen enpresaburuak, hasiera batean, kontsultak egin ditzakeela, bereziki, lan-kontratuak azkentzea saihesteko edo kontratuen kopurua murrizteko edo, edonola ere, kontratuen ondorioak arintzeko. Kontuan hartzekoa da Europar Batasuneko Justizia Auzitegiaren epaiak ez dituztela auzi nazionalak ebazten, baizik eta Europar Batasuneko arauak kasu jakin batean aplikatzekoak diren ala ez interpretatzen dutela, eta auzitegi nazionalak ebatzi behar dutela auzia, Europar Batasuneko Justizia Auzitegiak finkatutako irizpideari jarraituz. Horregatik, Europar Batasuneko Justizia Auzitegiaren epaiak antzeko arazoak arduratzen diren gainerako auzitegi nazionalak ere lotesten dituzte.

Horregatik guztiagatik, lan-agintaritza batek, hau da, Lan eta Gizarte Segurantzako Lurralde Ordezkaritzak eta/edo Lan Ikuskaritzak zuzenean jakiten duenean enpresaburu batek erretiroa hartzeagatik Kontseiluaren 98/59/EE Zuzentarauaren 1. artikuluan adierazitako mugak gainditzen dituen langile-kargugabetzea gertatu dela, enpresaburuari eskatu beharko dio Zuzentarauan aurreikusitako kontsulta-aldia hasteko, Zuzentaru horretan adierazitako irismenarekin soilik.

Vitoria-Gasteiz, 2024ko uztailaren 19a.

Angel Lapuente Montoro
Lan eta Gizarte Segurantza zuzendaria